

Sygn. akt XVI Ca 447/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku XVI Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia SO Teresa Karczyńska – Szumilas (spr.)

Sędziowie: SO Jarosław Urban

SO Marcin Jensko

Protokolant: Anna Kostkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego (...)z dnia 26 lutego 2016 roku, sygn. akt I C 704/14

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda J. J. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt XVI Ca 447/16

UZASADNIENIE

Powód J. J. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. kwoty 4893,01 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 4793,01 zł od dnia 9 października 2011 roku do dnia zapłaty i od kwoty 100 zł od dnia 29 listopada 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że nabył wierzytelność o odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego, przy czym odszkodowanie ustalone przez ubezpieczyciela pozostawało zaniżone z uwagi na uwzględnienie zbyt niskich stawek roboczogodzin prac blacharsko - lakierniczych, cen materiałów lakierniczych i zastosowanie 40% amortyzacji cen części zamiennych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym przez referendarza sądowego Sądu Rejonowego (...)w dniu 23 października 2014 roku uwzględniono żądanie pozwu w całości.

Pozwane (...) spółka akcyjna w S. złożyło sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym domagając się oddalenia powództwa oraz obciążenia powoda kosztami postępowania.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany wskazał przede wszystkim, że w dniu 29 maja 2014r. powód przelał wierzytelność na rzecz wspólników spółki cywilnej (...), a zatem nie posiada legitymacji czynnej. Pozwany podniósł nadto, iż w związku ze szkodą wypłacił odszkodowanie w kwocie 5991,19 zł ustalone na podstawie sporządzonej przez siebie kalkulacji, albowiem nie zostały przedstawione faktury za naprawę pojazdu.

Ustosunkowując się do sprzeciwu pozwanego powód wskazał, iż wierzytelność dochodzona pozwem została powrotnie przeniesiona na powoda umową z dnia 30 grudnia 2014r., a następnie wniósł o wstąpienie nabywców wierzytelności K. J. i A. D. w miejsce J. J. w związku z ponowną umową przelewu wierzytelności z dnia 29 grudnia 2015r., na co pozwany nie wyraził zgody.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy (...) oddalił powództwo oraz obciążył powoda kosztami postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 5 września 2011 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ pojazd marki C. (...) o nr rej. (...), należący do A. J.. Sprawca kolizji kierował pojazdem, którego posiadacz był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany zakład ubezpieczeń przyznał A. J. odszkodowanie w kwocie 5991,19 zł brutto.

W dniu 30 października 2013 roku A. J. zawarła z powodem umowę przelewu wierzytelności wobec (...) S.A. w S. z tytułu uszkodzenia pojazdu marki C. (...) o nr rej. (...) powstałego na skutek zdarzenia z dnia 5 września 2011 roku (nr szkody (...)).

J. J. zlecił wykonanie kalkulacji kosztów naprawy pojazdu A. P. (1), prowadzącej działalność pod firmą (...).U.H. A. A. P. (1) i za tę usługę zapłacił jej wynagrodzenie w kwocie 100 zł brutto.

Pismem z dnia 14 listopada 2013 roku J. J. powiadomił pozwanego, iż nabył od A. J. wierzytelność o odszkodowanie za uszkodzenie w wyniku zdarzenia w dniu 5 września (...) samochodu marki C. o nr rej. (...), wzywając go do zapłaty kwoty 4893,01 zł z odsetkami, stanowiącej brakującą część kosztów naprawy pojazdu i zwrot kosztów sporządzenia kosztorysu na rzecz powoda.

W dniu 29 maja 2014 roku J. J. przelał wierzytelność wobec pozwanego związaną ze szkodą w pojeździe C. (...) o nr rej. (...) wynikającą ze zdarzenia w dniu 5 września 2011 roku na wspólników spółki cywilnej (...).

W dniu 30 grudnia 2014 roku A. D. i K. J., prowadzący spółkę cywilną (...) dokonali powrotnego przelewu powyższej wierzytelności na rzecz powoda.

W dniu 29 grudnia 2015 roku J. J. ponownie powrotnie przeniósł wierzytelność w stosunku do (...) S.A. w S. z tytułu naprawienia szkody w pojeździe marki C. (...) o nr rej. (...) na rzecz K. J. i A. D., działających jako wspólnicy spółki cywilnej (...).

Sąd Rejonowy ustalił także, że koszty ekonomicznie uzasadnionej naprawy pojazdu marki C. (...) o nr rej. (...) niezbędne do przywrócenia tego pojazdu do stanu sprzed dnia 5 września 2011 roku wynosiły 10833,44 zł brutto.

Ustalając stan faktyczny Sąd Rejonowy oparł się na wiarygodnych dokumentach przedłożonych przez strony i rzetelnej, spójnej i wyczerpującej opinii biegłego z zakresu techniki motoryzacyjnej A. P. (2). Kalkulacje wykonane na zlecenie stron Sąd Rejonowy uznał za wyjaśnienie ich stanowisk co do wysokości szkody, przy czym nie stanowiły one jednak obiektywnego dowodu kosztów przywrócenia pojazdu C. (...) o nr rej. (...) do stanu sprzed kolizji z dnia 5 września 2011 roku.

Sąd Rejonowy dał także wiarę zeznaniom świadek A. J., lecz wskazał, że nie dotyczyły one istotnych spornych okoliczności sprawy.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie oraz wskazał, że stan faktyczny sprawy był w zasadzie bezsporny, a spór między stronami dotyczył legitymacji czynnej powoda oraz wysokości szkody, obejmującej koszt niezbędny do przywrócenia pojazdu uszkodzonego w wyniku zdarzenia z dnia 5 września 2011 r. do stanu sprzed tej kolizji.

W ocenie Sądu Rejonowego, zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, iż pozew w sprawie został wniesiony w dniu 10 grudnia 2013 roku, a doręczony pozwanemu w dniu 27 października 2014 roku. Powód J. J. nabył wierzytelność dochodzoną pozwem od A. J. na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 30 października 2013 roku, jednak w dniu 29 maja 2014 roku przelał tę wierzytelność na rzecz A. D. i K. J., prowadzących spółkę cywilną (...). W dniu 30 grudnia 2014 roku wspólnicy spółki cywilnej (...) dokonali powrotnego powierniczego przelewu powyższej wierzytelności na rzecz powoda, zaś w dniu 29 grudnia 2015 roku powód ponownie powrotnie przeniósł tę wierzytelność na rzecz wspólników spółki cywilnej (...).

Sąd Rejonowy zważył, iż zawisłość sporu między stronami następuje z momentem doręczenia odpisu pozwu stronie pozwanej, co w niniejszej sprawie miało to miejsce 27 października 2014 roku. Późniejsze przelewy wierzytelności nie miały wpływu na zmianę podmiotów po stronie powodowej, bowiem pozwany nie wyrażał zgody na wstąpienie nabywców wierzytelności w miejsce pierwotnego powoda. W dacie zawisłości sporu powód zaś nie był uprawniony do dochodzenia wierzytelności objętej pozwem, bowiem po wniesieniu pozwu, a przed jego doręczeniem pozwanemu dokonał zbycia przedmiotowej wierzytelności na rzecz wspólników spółki cywilnej (...).

Sąd Rejonowy przywołując pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 9 kwietnia 2008 roku w sprawie II PZP 4/08, wskazał, że zgodnie z art. 192 pkt 3 k.p.c. następstwo procesowe po stronie powodowej może mieć miejsce dopiero po doręczeniu odpisu pozwu pozwanemu, zaś w przypadku zbycia prawa, zanim sprawa o roszczenia z tego prawa uzyska status „sprawy w toku”, zbywca przestaje być uprawniony do wytoczenia powództwa, gdyż roszczenia dochodzone pozwem przeszły na osobę trzecią. Ponieważ w sprawie powód zbył wierzytelność dochodzoną pozwem przed doręczeniem odpisu pozwu pozwanemu, to w dacie powstania zawisłości sporu nie był legitymowany czynnie do dochodzenia roszczenia objętego pozwem. Dalsze czynności przelewu wierzytelności nie doprowadziły do przekształceń po stronie powodowej, bowiem pozwany nie wyraził zgody na wstąpienie nabywców wierzytelności A. D. i K. J. w miejsce pierwotnego powoda J. J..

Sąd Rejonowy wskazał także, że powód był uprawniony do przedmiotowej wierzytelności w okresie od 30 grudnia 2014 roku do 29 grudnia 2015 roku, jednak w dniu 29 grudnia 2015 roku ponownie zbył wierzytelność na rzecz wspólników spółki cywilnej (...), co spowodowało, iż w dacie wydania wyroku w sprawie powodowi nie przysługiwała materialnie wierzytelność wobec pozwanego o wypłatę uzupełniającego odszkodowania za szkodę w pojeździe marki C. (...) o nr rej. (...), powstałą wskutek zdarzenia z dnia 5 września 2011 roku.

Zważywszy, iż w dacie powstania zawisłości sporu jak i w dacie wyrokowania powodowi nie przysługiwała wierzytelność dochodzona pozwem, nie był on legitymowany czynnie w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy powództwo oddalił na mocy art. 6 k.c. w zw. z art. 353 k.c. w zw. z art. 192 pkt 3 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w (...) wniósł powód J. J., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 192 pkt 3 k.p.c. przez jego niewłaściwą wykładnię oraz niezastosowanie i uznanie, wbrew literalnej treści tego przepisu, iż zbycie przez powoda wierzytelności obejmującej dochodzone pozwem roszczenia w dniu 29 grudnia 2015 r. a więc w toku sporu, jest okolicznością uzasadniającą uznanie, iż powodowi nie przysługuje legitymacja czynna.

Skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa oraz zasądzenia kosztów postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji powód wskazał, że powodowi przysługiwała sporna wierzytelność w toku sporu, a i jej zbycie nastąpiło w toku sporu. Z chwilą doręczenia pozwu następuje stabilizacja postępowania dlatego też zgodnie z zasadą

art. 192 pkt 3 k.p.c. zbycie rzeczy lub prawa, o które toczy się proces nie ma wpływu na bieg sprawy; zbycie przez powoda wierzytelności w toku sporu winno być przy ocenie legitymacji czynnej pominięte.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie, wskazując na niezasadność wywiedzonego środka zaskarżenia oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, albowiem powodowi w dacie wyrokowania nie przysługiwało dochodzone roszczenia, a nadto zaskarżony wyrok nie narusza art. 192 pkt 3 k.p.c.

Sąd Okręgowy podziela przede wszystkim stanowisko Sądu Rejonowego, że stan sprawy w toku wskazywany przepisem art. 192 pkt 3 k.p.c. dotyczy etapu postępowania po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu; stanowisko to zdają się dzielić także i sam skarżący wskazując datę doręczenia pozwu jako datę stabilizacji postępowania, po której nie powinny być uwzględniane ewentualne następne przypadki zbycia rzeczy lub prawa.

Nie ulega też wątpliwości, iż powodowi w dacie doręczenia pozwanemu odpisu pozwu nie służyła przedmiotowa wierzytelność, albowiem dokonał on jej wcześniejszego przelewu na rzecz A. D. i K. J., współników spółki cywilnej (...). Skoro zaś powodowi w dacie doręczenia pozwanemu odpisu pozwu nie służyła przedmiotowa wierzytelność, to nie dotyczy go skutek przewidziany w art. 192 pkt 3 k.p.c., a rozstrzygnięcie winno uwzględniać stan rzeczy w zakresie osoby, której służy prawo na datę orzekania, zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. W świetle ostatniego ze wskazanych przepisów nie ma przy tym znaczenia dla rozstrzygnięcia, że w pewnym okresie toczącego się przed Sądem Rejonowym postępowania powód ponownie nabył przedmiotową wierzytelność, skoro przed wydaniem wyroku ponownie dokonał jej zbycia.

Wobec powyższych okoliczności apelacja podlegała oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c., zaś o kosztach postępowania za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 98 § 1 i 3 oraz 108 § 1 k.p.c., przy czym wysokość kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy ustalił na mocy § 2 pkt 3 i §10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 poz. 1804).